

Schooltuinwijzer #2

Werken met vrijwilligers

Betrokken
mensen maken
het verschil in
de schooltuin

Waarom heeft een schooltuin vrijwilligers nodig?

Schooltuinen vragen zorg, tijd en begeleiding. Leerkrachten hebben niet altijd genoeg moestuinkennis en tijd. Ook in schoolvakanties heeft de schooltuin aandacht nodig. Op veel plekken in Nederland maken enthousiaste vrijwilligers het schooltuinieren mogelijk. Ze helpen bij de organisatie van de tuin, de aanleg, het onderhoud, de lessen en bij de begeleiding van leerlingen.

Wie kun je betrekken?

- Ouders en grootouders – begeleiden hun eigen kind en moestuinieren enthousiast mee
- Buurtbewoners – willen graag iets betekenen voor de wijk
- Vrijwilligers via IVN of NME-centra – hebben ervaring met natuureducatie
- Leden van buurtmoestuinen of volkstuinverenigingen – brengen praktische kennis mee
- Studenten – bijvoorbeeld voor maatschappelijke stage of groene opleiding
- Mensen die hun steentje willen bijdragen – via vrijwilligersvacaturebanken (zoals nlvoorelkaar.nl) zoeken veel mensen een activiteit om wat bij te dragen in de maatschappij.
- Oud-leerkrachten of gepensioneerden – hebben tijd en ervaring met het begeleiden van kinderen.

Groen vrijwilligerswerk

Een groeiend aantal mensen kiest voor een dag 'groen' vrijwilligerswerk naast een kortere werkweek. Deze dikwijls hoogopgeleide mensen met een 'binnenbaan' investeren zo in hun eigen gezondheid én leveren een mooie bijdrage aan de maatschappij.

Wat laat je de vrijwilligers doen?

Sommige vrijwilligers kun je makkelijker binden en motiveren als ze een duidelijke taak krijgen toegewezen. Anderen willen incidenteel meehelpen met grotere projecten, zoals de seizoensvoorbereiding.

Taken die vrijwilligers kunnen uitvoeren

Seizoensvoorbereiding	Grondbewerking, bakken repareren, materiaal en gereedschap controleren
Onderhoud	Wieden, water geven, compost opbrengen
Lessen	Begeleiden van groepjes kinderen tijdens tuinlessen
Activiteiten	Hulp bij zaaien, oogsten, klusdagen
Organisatie	Roosters en planningen maken, communicatie en contact met school, vrijwilligers, gemeente of lokale media
Vakanties	Onderhoud tijdens vakanties, openstelling op vaste tijden in de vakantieweken.

Overleg met elkaar. Een taak die bij je past doe je met meer plezier.

Tip

Denk ook aan samenwerking met lokale volkstuinten / buurttuinen, een groenopleiding, andere (basis)scholen, of locaties voor kinderopvang.

Denk ook aan pop-up vrijwilligers

Heb je wat grote klussen die je op 1 dag kunt uitvoeren? Er zijn veel mensen die zich niet voor langere tijd willen committeren, maar wel bereid zijn om een keer een dag te helpen. Gebruik bijvoorbeeld NLDoet om grotere klussen op te pakken, bijvoorbeeld in de voorbereiding van tuin en gereedschap.

Hoe werf je vrijwilligers?

Direct en persoonlijk

- Vraag persoonlijk op het plein of via de klasseouders
- Benader mensen die al betrokken zijn bij school (oudercommissie, leesouders)

Via bestaande kanalen

- Nieuwsbrief school met concrete oproep
- Appgroep ouders of WhatsApp-groepen per klas
- Website school met verhaal en foto's
- Geef kinderen enkele weken of maanden voor de start van het seizoen een brief mee naar huis met een oproep voor hulp van (groot)ouders.

Organiseer inspiratie-activiteiten

- Houd een inspiratiebijeenkomst. Vertel over de tuin, de organisatie en de leeropbrengsten.
- Nodig mensen uit tijdens open avond, oogstfeest of schoolfeest

Bredere werving

- Oproep in lokale media (wijkkrant, buurtnieuws, sociale media)
- Samenwerking met welzijns- of vrijwilligersorganisaties
- Contact met buurtcentra, bibliotheken of wijkverenigingen.
Gebruik vacaturesites: nlvoorelkaar.nl.
- Organiseer een jaarlijkse vrijwilligersdag met NLDoe.nl

Tip bij werving

Benoem duidelijk wat je vraagt, voor hoeveel tijd, wat vrijwilligers ervoor terugkrijgen en waarom het waardevol is.

Hoe houd ik vrijwilligers betrokken?

Duidelijke structuur

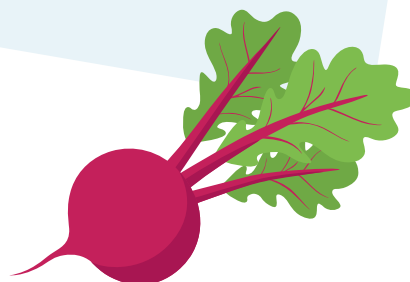
- Geef vrijwilligers een vast aanspreekpunt
- Werk met een vaste structuur (dinsdagmiddag = tuindag)
- Maak duidelijke afspraken over taken en verwachtingen

Waardering tonen

- Organiseer een dank-je-wel-moment met soep of taart op de tuin
- Geef een vermelding in de nieuwsbrief
- Deel een kleine attentie uit rond oogsttijd (potje jam, boeketje uit de tuin). Is er wat budget?
Geef dan een vrijwilligersvergoeding - financieel of in de vorm van een oogstdeel.

Betrokkenheid vergroten

- Luister naar ideeën en benut ervaring van mensen die meehelpen
- Laat vrijwilligers meedenken over plannen en activiteiten
- Deel succesverhalen en foto's van wat samen bereikt wordt
- Organiseer buiten het schooltuinseizoen activiteiten om kennis of vaardigheden van vrijwilligers te vergroten (deskundigheidsbevordering)

Stappenplan van start tot actieve schooltuinwerkgroep

1. Bepaal je behoefte – wat en wie heb je precies nodig?
2. Begin met je directe omgeving – spreek eerst betrokken ouders aan
3. Maak het concreet – geen vage oproep, maar specifieke vraag
4. Organiseer een kennismaking – laat mensen de tuin zien en elkaar ontmoeten
5. Begin samen – start klein met duidelijke taak
6. Bouw verder uit – vraag eerste vrijwilligers om mee te helpen werven

“Veel van onze vrijwilligers kwamen eerst met hun eigen kinderen mee en bleven daarna hangen omdat ze het schooltuinieren zelf zo leuk vinden!”

Schooltuinmeester Joop uit Leiderdorp

Meer informatie

Download gratis het Handboek Schooltuinen of laat je inspireren door de artikelen en factsheets op onze website alliantieschooltuinen.nl

Veel schooltuintuffen en meesters zijn bereid hun ervaring te delen. Zoek een schooltuin in de buurt en ga er eens langs.